

ALGEMEEN JAARVERSLAG VVAG 2023

Vrienden, u zult niet meer verbaasd zijn over de eclatante resultaten van uw vereniging. Immers al 32 jaar zijn wij, meestal in stilte, heel succesvol bezig. Anders wordt het zo saai om ieder verslag weer jubelend te openen. Maar dit succes is mede dankzij u, die - vaak ook in stilte - deze vereniging met raad en daad steunt!

Veel is al vermeld in het Nieuwjaarsbericht 2024 dat u in januari ontving. Nog 14 jaar hard werken voorspellen we, dan zal de voorraad van zo'n 50 stenen uit ons depot-museum moeten zijn herplaatst. Liefst op de plek waar de stenen hun verhaal vertellen. Tot dan blijft uw steun hard nodig! Ter herhaling: er zaten ooit meer dan 5000, nu kennen we nog 860 overgeblevene waarvan zo'n 700 aan de openbare weg.

Behaalde resultaten: uiteraard de 3e druk van De Gevelstenen van Amsterdam. We richtten een depot-museum in, waar de bibliotheek ook is gekomen. De verhuizing van de bibliotheek en het archief, na de watersnoodramp in de kelder van het Aalsmeerder Veerhuis, heeft heel wat voeten in de aarde gehad. Wat te redden viel is langdurig bij bestuursleden gedroogd. Ook ons lid Marcel Lapidaire heeft flink geholpen bij die reddingsactie door de bestuurders. Maar het archief moet nog verder worden uitgezocht en dat is een monnikenwerk. Het archief verhuist met steun van Stadsherstel naar de Vondelkerk. Maar gegevens voor het traceren van een steen blijven bij de bibliotheek in ons depot-museum. Onno heeft daar 70 jaar werk aan gehad, de informatie zit echter nu nog her en der in een map. Die moet nog geordend worden. Dit alles kon worden gerealiseerd met hulp van ons lid Pieter Zuidema die ruimhartig de ruimte en stellingen beschikbaar stelde en fraai inrichtte en daarmee nog steeds doende is.

In 2023 stapten wij over naar een geautomatiseerd systeem voor de ledenadministratie. Uiteraard ging dit niet zonder wat aanloopproblemen, inclusief het bemachtigen van ontbrekende mailadressen. Gebruik van dit systeem betekent dat onze leden nu vooral via de mail worden benaderd en geïnformeerd. Komend jaar hopen we ook de uitbreiding met het versturen van nieuwsbrieven onder de knie te krijgen.

De volgende stenen zijn geplaatst: Het Wapen van Groningen op het Oudekerksplein hoek Oudezijds Voorburgwal. De steen Lucas in de Utrechtsedwarsstraat 58, twee huizen rechts van waar die zat en nu nieuwbouw is, maar de VVE hem niet terug wilde. Een laat 16e-eeuws steentje met drie wapenschildjes van onbekende herkomst in de Kerkstraat die daar eind 16e eeuw nog niet bestond... Dat steentje is wel bij ons opgeknapt maar niet dat wij hem plaatsten. Ook twee fraai gehakte stenen (1930) met de wapens van Brussel en Amsterdam uit het voormalig Belgisch Verkeersbureau op het Leidseplein in de zijgevel van de Oudezijds Voorburgwal 94. De leuke 17e-eeuwse tekststeen Deden Wij Dat, Wij Hadden Dat (ijver loont) in de Lauriersstraat 160. Op de Geldersekade 79 zijn twee 17e-eeuwse gevelstenen op het binnenhof teruggebracht, C. Reminc Anno en 31 Maert 1651.

Er zijn twee 18e-eeuwse houten uithangtekens verworven. Een lijkt op een grote gevelsteen met een man die een leeuw temt (van ene hr Tamme o.i.d.) afkomstig van de Haarlemmerstraat en de ander op die van een loodgieter. Een voor ons onbekende 17e-eeuwse steen (De Oude Schellevis), liggend ergens in een tuin, werd n.a.v. een artikel in de De Telegraaf aangemeld. Hij blijkt afkomstig uit de Reguliersdwarsstraat.

Stenen gerestaureerd op locatie: Het Walvisbeen is nu Steen op de Haarlemmerdijk. Daar heeft Wil Abels veel werk aan gehad met fraai resultaat. Een schip (boeier) in de zijgevel Haarlemmerstraat 63, een steen met os en loden horens in de Spuistraat 94 en De Calkoen op de Bloemgracht 134 staan er weer prachtig bij, zoals ook Zon met Schrikkeljaar aan de Nieuwe Keizersgracht 37, ooit door beeldhouwer Wim Vermeer van Snoep & Vermeer gehakt en Kinderen op een wip (proteststeen) aan de Schinkelhaven, ooit gemaakt door Tobias Snoep.

Gerestaureerd en in ons depot-museum: een 17e-eeuwse staande rode Leeuw in een omheining, die de Hollandse tuin (Zaun, town) verdedigt met zwaard en pijlenbundel in de klauwen. Vrouwe Justitia en Vrouwe Vigilantia (?). In de Duyf met Anno en 1623, stenen uit de Slijkstraat 11. Een Anno steen met blauw fond. Een vroeg 17e-eeuws Anno Leeuwen masker, waar vroeger de journalisten van het Handelsblad aan de Nieuwezijds Voorburgwal op hun kantoor in de muil hun peuken doofden. Een Petrus en een Paulus nog uit de katholieke tijd. De Gekroonde Utrecht rebus-steen, anno 1727; de bouwster van dat pand kwam uit Utrecht. De Ark van Noeuwe (buiten Amsterdam). Eerste steen Van der Bokke van de enige Joodse wagenmaker in Amsterdam in de Valkenburgerstraat. De meisjes die die steen legden zijn omgebracht in Sobibor en de wagenmaker in Auschwitz. Dit document moet terug naar de plek waar die ooit zat. West Reenen, een steen met een kasteel afkomstig van Elandsgracht 12, maar die kan daar helaas niet terug. Nieuw gemaakte tekststeen De Twee Rollen Tijck die hoort bij een kaalgehakte nog te restaureren vroeg 17e-eeuwse steen op de Nieuwendijk. De Propheet Daniel uit de Leidsestraat. Steen 1609 en 1636, de bijna als verloren te beschouwen "gare" jaartalsteen 1609 door Tobias Snoep met grote deskundigheid gerestaureerd, evenals de zeer grote ANNO en MDCLX stenen en de zeer forse jaartalsteen 1896.

Een bijzonder prestatie is dat beeldhouwer Ton Mooij een gietmodel heeft gemaakt van 't Lam. Wij hopen dat dit 17e-eeuwse uithangteken van brouwerij 't Lam weer op zijn oorspronkelijke plek op de top van de gevel van Singel 460 terecht komt.

De nodige rondleidingen zijn gedaan door de voorzitter om leden te werven, o.a. voor de Volksuniversiteit. Mislukt is ons restauratieplan in het kader van 750 jaar Amsterdam voor de vroeg 16e-eeuwse wapenstenen boven de Zuideringang van de Oudekerk. Er is aan "vlagvertoon" gedaan op diverse bijeenkomsten (zaken doe je aan de bar), o.m. bij het jubileum van het Raephofje aan de Palmgracht en bij het opleveren van de gerestaureerde panden Geldersekaade 79 met de twee stenen C. Reminc Anno en 31 Maert 1651. Bezoeken aan het depot-museum zijn begeleid. Een lezing over Utrechtse Gevelstenen is bijgewoond. Op 23 september hadden we de zeer geslaagde excursie naar Leeuwarden, verzorgd door Kees Heutenik.

De eerste honderd jaar zijn 't moeilijkst.

Jos Otten, voorzitter